

<http://www.israelmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Palmesøndag – 5. april 2020

Preiketekst: Joh 12,12-24

Lesetekst I: 2 Mos 12,21-28

Lesetekst II: Efes 2,12-18

«Vi vil gjerne se Jesus»

Palmesøndag er innledningen til «den stille uke», men det er også opptakten til den 8 dager lange jødiske påske (pesach). *Det var like før jødernes påskefest, og mange dro fra landet opp til Jerusalem før høytiden for å rense seg*, forteller Johannesevangeliet (Joh 11,55). Blant dem var også Jesus og hans disipler. Johannes forteller videre om diskusjon og spenning rundt spørsmålet om Jesus ville komme til festen.

Den jødiske påskefesten

Den jødiske påske til minne om friheten fra slaveriet og utgangen fra Egypt er mer enn en historisk begivenhet. Den har gitt hele det jødiske folket en felles identitet, og gitt håp og forventning også i senere tider med trengsel og undertrykkelse. Alle etterkommere av dem som dro ut fra Egypt skal tenke om seg selv at de var med da Herren fridde folket, og sammen eier de håpet om den messianske tid og fullkomne frihet.

Kommer han til festen? (Joh 11,56) Det er spørsmålet som stilles. Vi hører at overprestene og fariseerne var mest opptatt å få pågrepet Jesus om han skulle komme. Andre så med forventning frem til at Jesus skulle varsle eller bringe den messianske tidsalder. Derfor hyller de ham. Jesus skapte debatt og splittelse i Israel, slik han også i dag er omstridt; elsket og foraktet.

Kongen kommer

Ryktet om Jesu ankomst spredte seg. En stor folkemengde møtte frem for å hylle ham. Med palmegrener og salmestrofer ble han mottatt. Det er fire elementer i velkomsthilsenen:

- *Velsignet være han som kommer.* Jesus blir ønsket velkommen i og av sitt eget folk. På mange måter er dette en korreksjon til mye av den forkynnelse og undervisning vi er vant med både fra kirken og synagogen: Jesus ble avvist av sitt eget folk, eller avviste selv sitt eget folk og sin jødiske identitet. Rett nok hører vi ropet om dødsstraff noen dager senere i borggården, men dette er nok ropet fra en annen, og sannsynligvis mindre gruppe, samlet sammen av det religiøse lederskapet. Hilsenen Jesus ble møtt med, er fortsatt en vanlig velkomsthilsen i Israel.

- *I Herrens navn.* Hilsningsropet er mer enn velkomst. Det er et hyllingsrop, hentet fra den jødiske salmebok og påskeliturgi (Sal 118,25-26). Hver påske ble Lovsangen (Salme 113-118) sunget, slik Jesus også gjorde det da han feiret påskemåltid noen dager senere (Mark 14,26). Jesus kommer ikke bare med folkets velsignelse. Han kommer med og under Herrens velsignelse.
- *Hosianna.* Den dypeste velsignelse ligger gjemt i Herrens frelse. Ropet «Hosianna – Gi frelse» er en bekreftelse av og oppfordring om at han som engang fridde folket fra slaveri, på nytt må bringe forløsning. Nå er adressaten han som kommer ridende. I det ligger en forventning om at Jesus er Messias. Det bekreftes i det tillegget i hilsenen som ikke er direkte sitat fra Salme 118:
- *Israels konge.* Folket hyller Jesus som den salvede konge; Messias. De hadde sett og hørt om hans under og tegn, senest at han hadde gitt den døde Lasarus livet tilbake. Derfor dro de ut for å møte ham (v. 17f). At Jesus velger eselet som fremkomstmiddel er en bekreftelse på Messiasprofetien hos Sakarja (Sak 9,9), men samtidig en understrekning av at Jesus er en annerledes konge. Derfor svarer han også Pilatus at hans kongemakt ikke er av denne verden (Joh 18,36). Slik sett fant ikke Pilatus noe rettsgrunnlag for å dømme Jesus, selv om overskriften på korset ble stående: Jødernes konge.

Tilstrømningen på veien inn mot Jerusalem var så stor at fariseerne måtte innrømme: *All verden løper etter ham* (v. 19). Ligger det i dette også et profetisk budskap?

Et utvidet gudsfolket

Vi hører at det også var grekere samlet for å feire jødernes høytid. Dette kan naturligvis være gresktalende jøder som etter jødernes lov skulle dra på pilgrimsferd til Jerusalem og tempelet. Like sannsynlig er det at det var ikke-jøder som var tiltrukket av, eller hadde sluttet seg til Israels tro og Israels Gud. Guds frelse og velsignelse er ikke eksklusivt forbeholdt det jødiske folk, men gjøres tilgjengelig for alle folkeslag gjennom det jødiske folk og deres Messias. Fra grekernes munn lyder et nytt rop: *Vi vil gjerne se Jesus!*

Johannes skriver sitt evangelium etter den paulinske misjonsperioden, og vet at mange hedninger er kommet til tro på Israels Messias. Kanskje det nettopp derfor er viktig for Johannes å understøtte at hedningene har hørt med i Guds plan helt fra begynnelsen av.

Det er dette utvidede gudsfolket Paulus også omtaler i epistelteksten (Efges 2): Vi ikke-jøder må erkjenne vår status. Vi tilhørte ikke gudsfolket Israel. Vi var uten paktene og løftene, uten håp og uten Gud og hans Messias. Men ved Jesu soningsdød og hans blod, er vi som var langt borte kommet nær: Forenet med Gud og hans folk. Medborgere med de utvalgte, med profetenes og apostlenes vitnesbyrd som grunnmur, og Messias som hjørnestein.

Hvetekornets lov

Uten at blod blir utøst, er det ingen som får tilgivelse, står det i brevet til jødene (Hebr 9,22). Påskelammet ble slaktet, og blodet smurt på dørkarmene og tverrbjellene i korsform slik at israelittene i Egypt skulle bli spart fra straffen da dødsengelen gikk forbi (pesach). Det som gjerne blir kalt «hvetekornets lov» handler om den store utfrielse og forløsning. Jesus måtte dø for å bringe soning for alle våre og verdens synder. Vi er under dekket av hans blod,

og vi kan derfor møte en nådig Gud som tilgir. Slik forbindes Gosen og Golgata i et sammenhengende vitnesbyrd om han som gir frelse. Hosianna!

Vi vil gjerne se Jesus, sa grekerne. Vi som har sett ham, må gjøre ham synlig og kjent for dem som ikke ser. Folkemengden palmesøndag bøyde seg for Jesus, og hyllet ham. Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst, skriver Paulus, og legger til: Her er det ikke forskjell på jøde og greker. Alle har den samme Herre, og han er rik nok for alle som påkaller ham. (Rom 10,12)

Rolf Gunnar Heitmann

Seniorrådgiver, Den Norske Israelsmisjon

rolf@israelsmisjonen.no